

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 IX

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2026

Nr. 46

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 april 2026

Vandaag, 23 april 2026 is het startschot van een brede spaarcampagne, die het initiatief is van de Stichting Financieel Gezond Nederland¹ en het platform Wijzer in geldzaken². Hierbij informeer ik u over deze campagne, de voortgang van het onderzoek naar spaargedrag en de relatie tot eerdere toezeggingen.

Een gezonde spaarbuffer vergroot de weerbaarheid van huishoudens, doordat ze beter kunnen omgaan met onverwachte uitgaven. Nederlandse huishoudens beschikken volgens De Nederlandsche Bank (DNB) gezamenlijk over ruim € 640 miljard op betaal- en spaarrekeningen.³ Sparen is bovendien een gewoonte die diepgeworteld is; voor velen is de spaarzin van huis uit meegegeven. Toch vertellen gemiddelden niet het hele verhaal. Zo leeft 27% van de huishoudens van loonstrook naar loonstrook omdat deze groep minder dan één maandsalaris achter de hand heeft om tegenvallers op te vangen.⁴ Eén op de vijf huishoudens beschikt zelfs over minder dan € 1.000 aan spaargeld.⁵ Deze huishoudens zijn financieel kwetsbaar: een onverwachte uitgave, zoals een hogere

¹ De Stichting Financieel Gezond Nederland (SFGN) is ontstaan uit een krachtenbundeling tussen de Nationale Coalitie Financiële Gezondheid (NCFG) en Stichting SchuldenlabNL. Door publieke en private partijen te verbinden, wil SFGN oplossingen opschalen die mensen helpen grip te krijgen op hun geldzaken.

² Wijzer in geldzaken is een initiatief van het Ministerie van Financiën en wordt mede mogelijk gemaakt door diverse publieke en private partners. Het platform bevordert bewustwording over en inzicht in persoonlijke geldzaken, en de kennis en vaardigheden van consumenten op dit vlak.

³ Dashboard Spaargeld huishoudens, DNB, te raadplegen op: <https://www.dnb.nl/statistieken/dashboards/spaargeld-huishoudens>. Berekend als som van totale spaargeld en girale deposito's.

⁴ Nationale Monitor geldzorgen, Kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag en Wijzer in geldzaken, te raadplegen op: <https://www.wijzeringeldzaken.nl/Nationale-Monitor-Geldzorgen>

⁵ Geldzaken in de praktijk, Nibud, te raadplegen op: <https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-geldzaken-in-de-praktijk-2024/>

energierekening en/of een kapotte telefoon, kan al grote gevolgen hebben. Dergelijke situaties kunnen het begin vormen van schulden.

Het is daarom in het belang van zowel huishoudens zelf als de samenleving als geheel dat huishoudens beschikken over een financiële buffer. Door het Ministerie van Financiën, de financiële sector en maatschappelijke partners worden daarom initiatieven ontplooid om sparen en het aanleggen van financiële buffers te stimuleren. Hieronder ga ik nader in op twee van deze initiatieven: een spaarcampagne en het onderzoek naar spaargedrag.

1. Brede spaarcampagne van Stichting Financieel Gezond Nederland en Wijzer in geldzaken

Op initiatief van Stichting Financieel Gezond Nederland en het platform Wijzer in geldzaken werken publieke en private partijen samen aan een brede aanpak die sparen normaliseert en toegankelijk maakt, juist voor huishoudens zonder financiële buffer. Er is daarbij een centrale rol voor spaarinstrumenten waarvan eerder is gebleken dat ze effectief zijn, zoals automatisch sparen wanneer het inkomen binnenkomt en het stellen van spaardoelen. De grootste Nederlandse banken zullen deze instrumenten de komende periode actief onder de aandacht brengen bij hun klanten. Het is de bedoeling dat ook verschillende werkgevers een rol krijgen bij het stimuleren van spaargedrag. Ik waardeer de wijze waarop de financiële sector zich onder andere met dit initiatief inzet voor het financieel weerbaarder maken van Nederlandse huishoudens.

Op 19 december 2025 informeerde ik u over de opvolging van de ACM-aanbevelingen en aangenomen moties over de spaarmarkt.⁶ Ik ging daarbij onder andere in op de door de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en individuele banken toegezegde verbeteringen die moeten leiden tot meer transparantie over spaarproducten en die aansluiten bij de behoeften van consumenten. Een van die toezeggingen is dat banken doorgaan met uiteenlopende initiatieven voor het versterken van financieel bewustzijn rondom vermogensopbouw. Ik vind deze spaarcampagne een goed voorbeeld van de invulling die banken geven aan deze toezegging.

2. Gedragsonderzoek spaargedrag

Naar aanleiding van de door uw Kamer aangenomen motie Van Dijk c.s.⁷ en een motie Van Dijk en Stoffer⁸ is op 1 juli 2024 een gedragsonderzoek toegezegd naar het spaargedrag van huishoudens met midden- en hoge inkomens met onvoldoende financiële buffers. Deze huishoudens hebben in theorie de financiële ruimte om te kunnen sparen, maar maken in hun uitgavepatroon een andere afweging. Volgens de Nationale Monitor Geldzorgen heeft 23% van de huishoudens met een middeninkomen en 15% van de huishoudens met een hoog inkomen geen buffer ter grootte van een maandsalaris.⁹ Dit maakt hen financieel kwetsbaarder dan nodig.

⁶ Kamerstukken II, 2025–2026, 32 013, nr. 314, Kamerbrief d.d. 19 december 2025, Kamerbrief Opvolging ACM-aanbevelingen en aangenomen moties over de spaarmarkt.

⁷ Kamerstukken II, 2022–2023, 36 200 IX, nr. 25, Motie d.d. 23 februari 2023, motie van het lid Inge van Dijk c.s. over het opstellen van een nationaal spaarplan.

⁸ Kamerstukken II, 2022–2023, 36 200, nr. 94, Motie d.d. 6 oktober 2022, motie van de leden Inge van Dijk en Stoffer over de herintroductie van Zilvervlootsparen.

⁹ Nationale Monitor geldzorgen, Kenniscentrum Psychologie en Economisch Gedrag en Wijzer in geldzaken, te raadplegen op: <https://www.wijzeringeldzaken.nl/Nationale-Monitor-Geldzorgen>

Het onderzoek richt zich specifiek op de vraag waarom deze groep, ondanks de potentiële ruimte, toch geen buffer opbouwt. Het doel is om effectieve interventies voor het stimuleren van spaargedrag te ontwikkelen, zodat deze kunnen worden overgenomen en opgeschaald. De uitkomsten zullen breed worden gedeeld en op een toegankelijke manier gepresenteerd, zodat de hele sector ervan kan profiteren.

Uit het onderzoek tot nu toe blijkt dat grofweg drie groepen zijn te onderscheiden. Een eerste groep («het lukt me niet») ervaart belemmeringen om te sparen, enerzijds door beperkte ervaren financiële ruimte, anderzijds door een gebrek aan spaargewoonte en vertrouwen in eigen kunnen om het sparen vol te houden. Een tweede groep («ik wil meedoen») ziet wel het belang van een spaarbuffer, maar ervaart relatief veel sociale druk om te consumeren en heeft weinig inzicht in inkomsten en uitgaven. Een derde groep («ik leef nu») maakt een bewustere keuze om niet te sparen en geeft de voorkeur aan directe bestedingen, vaak in de verwachting dat eventuele financiële tegenvallers later wel opgelost worden.

De eerste resultaten van het onderzoek zijn bemoedigend. Zo laat een panel-experiment zien dat interventies effectiever zijn wanneer zij aansluiten bij deze gedragsinzichten. Door rekening te houden met de psychologie van sparen kunnen mensen worden geholpen om hun goede spaarvoornemens te starten én vol te houden. De eerste resultaten zijn zodanig positief dat ING bereid is deze inzichten in de praktijk te toetsen binnen de eigen bankomgeving. Ik waardeer de bijdrage die ING hiermee levert. Het onderzoek zal hierna worden afgerond, waarna ik het later dit jaar aan uw Kamer zal toesturen.

Tot slot

Uit onderzoek blijkt dat investeren in preventie van financiële problemen niet alleen huishoudens ten goede komt, maar ook bijdraagt aan het verminderen van maatschappelijke kosten.¹⁰ Ik zal mij daarom blijven inzetten voor het stimuleren van financiële weerbaarheid en uw Kamer blijven informeren over verdere ontwikkelingen.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

¹⁰ Onderzoeksrapport Naar een beter werkende schuldenketen, IBO, te raadplegen op: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/06/27/rapport-ibo-problematische-schulden-met-bijlage-1-tm-10>